

عنوان مقاله:

مناقشه ی ایران و عربستان در پرتو تحولات ۲۰۱۱ در منطقه؛ گذار از رویکردهای امنیتی هویت محور به رئالیسم کلاسیک

محل انتشار:

فصلنامه رهیافت های سیاسی و بین المللی، دوره 10، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

فرزاد رستمی - دانشگاه رازی، کرمانشاه

علیرضا تارا - دانشگاه رازی، کرمانشاه

سمیرا اکبری - دانشگاه رازی، کرمانشاه

خلاصه مقاله:

تحولات سال ۲۰۱۱ موسوم به بهار عربی یا بیداری اسلامی در منطقه ی شمال آفریقا و خاورمیانه ی عربی دربرگیرنده ی شکاف ها و چالش های اساسی در ساختار سیاسی-اجتماعی و اقتصادی جهان عرب بوده است. روند شکل گرفته در جهان عرب پس از سال ۲۰۱۱، در قالب و ساختار طبیعی خود قابلیت تسری بخشی به سایر حوزه های جهان عرب در سطح منطقه را داشت، اما اقدامات فرافکنانه ی حکام سعودی، قاعده ی بازی را در چارچوب گریز به جوی سیاسی تغییر داده و تهدیدپنداری و تهدیدسازی از ایران را به عنوان اصلی بر فرع در دستور سیاست خارجی و امنیتی خود قرار دادند. بر این اساس، شکاف ها و چالش های هویتی دو طرف در قالب رویکردی معناگرایانه، بیش از گذشته رنگ و بویی رئالیستی و عینی به خود می گیرد؛ تا جایی که استراتژیست ها و نظریه پردازان روابط بین الملل، از مقوله ای فراتر از جنگ سرد بین دو طرف یاد می کنند. مقاله ی حاضر در پی بررسی مناقشه ی شکل گرفته میان دو قدرت منطقه ای ایران و عربستان و طرح این پرسش اساسی است که تنش میان دو طرف در کدام چارچوب تحلیلی-نظری قابلیت بررسی و ارزیابی خواهد داشت. فرضیه ی نوشتار حاضر این است که در مناقشه ی میان ایران و عربستان طی سال ها و ماه های اخیر، تحلیل ها و چارچوب های رئالیستی در شکل کلاسیک آن قابلیت تبیین و تحلیل بیشتری نسبت به نظریه های امنیتی هویت محور دارند. روش به کاررفته در این مقاله از نوع توصیفی-تحلیلی و چارچوب نظری ارائه شده نیز رئالیسم کلاسیک است. درواقع، وقوع بیداری اسلامی در کنار عوامل دیگر، نظیر تشدید جنگ لفظی، برنامه هسته ای ایران، مسئله ی نفت و همراهی آمریکا با عربستان، ضمن شکل گیری تضاد جدی منافع میان دو کشور ایران و عربستان سعودی، باعث اتخاذ رویکرد واقع گرایی از سوی دو طرف و گذار از رویکرد امنیتی هویت محور به رئالیسم کلاسیک شده است.

کلمات کلیدی:

مناقشه ی ایران و عربستان، بهار عربی، رویکردهای امنیتی هویت محور، رئالیسم کلاسیک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1267790>

